

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային
ստանդարտներին համապատասխան՝
համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորական եզրակացություն**

31 դեկտեմբերի 2023թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Համախմբված շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն.....	2
Համախմբված սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	3
Համախմբված դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	5

«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Ընկերություն») և վերջինիս դուստր ընկերությունների («Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության էական մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՀՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՀՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Էթիկայի պահանջման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է իմբի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի հուսմբը լուծարելու կամ իմբի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձից պատասխանատու են իմբի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե իմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Էական անորոշություն ղեպերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել համբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեպերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել համբի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:
- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և ղեպերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ համբի ներսում գործող կազմակերպությունների կամ ձեռնարկատիրական գործունեությունների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք համբի աուդիտի ուղղորդման, ղեկավարման և իրականացման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու է՝

Դավիթ Շամշյան
Տնօրեն, Աուդիտի բաժին

Երվան Գևորգյան
Ղեկավար գործընկեր
«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

KPMG Armenia
«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
27 փետրվարի 2024թ.

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

մ/ն. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	7	309,815	313,575
Կանխավճարներ ոչ ընթացիկ ակտիվների համար		951	850
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ		157	105
Գուդվիլ	26	3,660	3,660
Հետաձգված հարկի գծով ակտիվներ	23	398	441
Շահութահարկի գծով ոչ ընթացիկ կանխավճարներ		-	676
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ		259	264
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		315,240	319,571
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	8	18,628	20,215
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	37,075	49,181
Շահութահարկի գծով ընթացիկ կանխավճար		26	25
Ժամկետային ավանդներ	10	6,277	1,693
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11	19,124	15,005
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		81,130	86,119
Ընդամենը ակտիվներ		396,370	405,690
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Կանոնադրական կապիտալ	12	370,932	370,932
Լրացուցիչ կապիտալ		216	216
Կուտակված վնաս		(17,333)	(41,330)
Ընդամենը սեփական կապիտալ		353,815	329,818
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	13	-	5,053
Հետաձգված հարկի գծով պարտավորություններ	23	8,596	3,231
Պետական շնորհներ	14	56	94
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		8,652	8,378
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վճարվելիք շահութահարկ		231	49
Վարկեր և փոխառություններ	13	63	30,775
Վարձակալության գծով պարտավորություններ		88	100
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	15	33,521	36,570
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		33,903	67,494
Ընդամենը պարտավորություններ		42,555	75,872
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		396,370	405,690

Հաստատվել է հրապարակման և ստորագրվել է 2024 թ. փետրվարի 27-ին:

Աշոտ Հակոբյան
 Վարչության նախագահ – Գլխավոր տնօրեն

Վարդան Շաչարյան
 Գլխավոր հաշվապահ

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի
մասին հաշվետվություն

մյն. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2023թ.	2022թ.
Հասույթ	16	254,865	280,340
Վանառքի ինքնարժեք	17	(210,547)	(240,441)
Համախառն շահույթ		44,318	39,899
Այլ գործառնական եկամուտ	18	3,156	5,303
Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	19	(11,025)	(12,350)
Այլ գործառնական ծախսեր	20	(6,323)	(4,572)
Գործառնական շահույթ		30,126	28,280
Ֆինանսական եկամուտ	21	1,246	10,746
Ֆինանսական ծախսեր	22	(940)	(2,799)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		30,432	36,227
Շահութահարկի գծով ծախսեր	23	(6,435)	(5,347)
Տարվա շահույթ		23,997	30,880
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		23,997	30,880

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ

Համախմբված սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Կանոնադրական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2022թ.	370,932	216	(72,210)	298,938
Ընդամենը 2022թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	30,880	30,880
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ. և 1 հունվարի 2023թ.	370,932	216	(41,330)	329,818
Ընդամենը 2023թ. համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	23,997	23,997
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	370,932	216	(17,333)	353,815

5-42 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

մլն. ՀՀ դրամ	Ծնթգ.	2023թ.	2022թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		30,432	36,227
Ճշգրտումներ.			
Մաշվածություն	17,19,20	18,280	15,945
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացում		(152)	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկում	9,20	677	398
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման վերականգնում	9,18	(533)	(276)
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	18,20	1,193	334
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ օգուտ	18	(160)	(94)
Շնորհված հիմնական միջոցներից եկամուտ	18	(38)	(38)
Չուտ (օգուտ)/կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից	18,21	595	(9,656)
Տոկոսային եկամուտ	21	(1,079)	(1,534)
Տոկոսային ծախս	22	940	2,799
Պաշարների արժեքի նվազման գծով պահուստ		154	679
Այլ փոփոխություններ		(230)	(162)
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր մինչև շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները		50,079	44,622
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի (ան)/նվազում		11,552	(2,020)
Պաշարների ան		(1,432)	(3,292)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի (նվազում)/ան		(1,266)	3,854
Շրջանառու կապիտալի փոփոխություններ		8,854	(1,458)
Ստացված տոկոսային եկամուտ		1,019	1,222
Վճարված տոկոսներ		(660)	(2,036)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական միջոցների հոսքեր		59,292	42,350
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների			
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(12,685)	(21,799)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		57	8
Ժամկետը լրացած ավանդների մարում		8,593	1,618
Նոր ավանդների տեղաբաշխում		(13,154)	(2,084)
Տրամադրված փոխառություններ		-	(16)
Մուտքեր տրամադրված փոխառությունների մարումից		-	56
Դուստր ընկերության ձեռքբերում՝ առանց ստացված դրամական միջոցների		-	(4,596)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված զուտ դրամական միջոցների հոսքեր		(17,189)	(26,813)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր			
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	13	381	95
Վարկերի և փոխառությունների մարում	13	(38,335)	(15,799)
Ֆինանսական գործունեությամբ օգտագործված		(37,954)	(15,704)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(30)	(63)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	11	15,005	15,235
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	11	19,124	15,005

Այն ֆինանսական գործարքները, որոնցով չի պահանջվել դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում, ներառված չեն համախմբված դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում և բացահայտված են Ծանոթագրություն 24-ում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1	«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գործունեությունը	6
2	Խմբի գործառնական միջավայրը	7
3	Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում	8
4	Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում	14
5	Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ	16
6	Փոխկապակցված անձանց հետ մնացորդներ և գործարքներ	16
7	Հիմնական միջոցներ	18
8	Պաշարներ	19
9	Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	19
10	Ժամկետային ավանդներ	24
11	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24
12	Կանոնադրական կապիտալ	24
13	Վարկեր և փոխառություններ	25
14	Պետական շնորհներ	27
15	Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	27
16	Հասույթի վերլուծությունն ըստ տեսակի	28
17	Վանառքի ինքնարժեք	28
18	Այլ գործառնական եկամուտ	29
19	Ընդհանուր և վարչական ծախսեր	29
20	Այլ գործառնական ծախսեր	30
21	Ֆինանսական եկամուտ	30
22	Ֆինանսական ծախսեր	30
23	Շահութահարկ	31
24	Նշանակալի անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն	33
25	Պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	34
26	Դուստր ընկերության ձեռքբերում	34
27	Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում	36
28	Կապիտալի կառավարում	40
29	Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք	41
30	Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների	41
31	Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր	42

1 «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գործունեությունը

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ «Ընկերություն») և վերջինիս դուստր ընկերությունների (այսուհետ միասին՝ «Խումբ») գործունեության համար:

Ընկերությունը ստեղծվել է իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում: Այն հանդիսանում է բաժնետիրական ընկերություն՝ բաժնետոմսերով սահմանափակված պատասխանատվությամբ և ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

Իրավաբանական հասցեն և գործունեության վայրը. Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 0091, ք. Երևան, Թբիլիսյան խճուղի 43:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության մայր ընկերությունն է «Գազպրոմ» ՀԲԸ-ն, իսկ Խմբի վերջնական հսկողությունն իրականացնում է Ռուսաստանի Դաշնության կառավարությունը:

Հիմնական գործունեությունը. Խմբի հիմնական գործունեությունն է բնական գազի ներկրումն ու բաշխումը, Հայաստանի Հանրապետությունում գազի խողովակաշարերի համակարգի շահագործումը և էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը իր ջերմային (գազային) էլեկտրակայանի միջոցով (Հրազդանի ՋԷԿ-ի (ՋԷԿ) 5-րդ էներգաբլոկ): Խումբն ունի բացառիկ լիցենզիա Հայաստանի Հանրապետությունում գազի բաշխման համար: Գազի փոխադրման և բաշխման սակագները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (այսուհետ՝ «ՀԾԿ») կողմից:

Ստորև ներկայացված են գազի սակագները (ներառյալ ԱԱՀ) ըստ սպառողների տեսակների:

- ա) Սոցիալապես անապահով սպառողների համար 600 խորանարդ մետրից պակաս քանակությամբ գազ սպառելու դեպքում, սակագինը սահմանվել է 100,000 ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց, իսկ տարեկան 600 խորանարդ մետրից ավել քանակությամբ գազ սպառելու դեպքում՝ 143,700 ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:
- բ) Գյուղատնտեսության ոլորտում գործող ջերմոցների համար նոյեմբերի 1-ից մարտի 31-ն ընկած ժամանակահատվածի ընթացքում սպառված գազի համար սակագինը սահմանվել է 233.9 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց, մնացած ժամանակահատվածի համար գործել են (դ) կետում նշված սակագները:
- գ) Գյուղատնտեսական սննդի վերամշակողների համար սակագինը սահմանվել է 233.9 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:
- դ) Մնացած սպառողների համար, որոնք ամսական սպառում են 10,000 խորանարդ մետրից պակաս քանակությամբ գազ, սակագինը սահմանվել է 143,700 ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց և ամսական 10,000 խորանարդ մետրից ավել քանակությամբ գազ սպառողների համար՝ 265.81 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ 1,000 խորանարդ մետրի դիմաց:

Բնական գազի հիմնական ծավալը գնվում է «Գազպրոմ Էքսպորտ» ՍՊԸ-ից (հանդիսանում է մայր ընկերության ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող կազմակերպություն) (տես Ծանոթագրություն 6):

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են համախմբված դուստր ընկերությունները.

Դուստր ընկերություն	Գրանցման երկիր	2023թ.	2022թ.
		Սեփականություն/ Զայնի իրավունք	Սեփականություն/ Զայնի իրավունք
«Արմավիրի գազմաշ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Ավտոգազ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Բուլթան» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Տրանսգազ» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Կորպորատիվ տեխնոլոգիական կապի միջոցների և համակարգերի շահագործում և սպասարկում» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«ԷՅ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%
«Պոժտեխնիկա» ՍՊԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	100%	100%

1 «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի գործունեությունը (շարունակություն)

Դուստր կազմակերպությունների հիմնական գործունեությունն է.

«Արմավիրի գազմաշ» ՍՊԸ-ն արտադրում է գազասարքավորումներ, ինչպես նաև բնագավառին առնչվող այլ սարքավորումներ:

«Ավտոգազ» ՍՊԸ-ն իրականացնում է սեղմված գազի պահեստավորում և վաճառք, ավտոգազալիցքավորման կայանների շահագործում և տեխնիկական սպասարկում, գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրում:

«Բուջան» ՍՊԸ-ն իրականացնում է հեղուկ գազի գնում և հետագա վերավաճառք, հեղուկ գազի բալոնների նորոգում և վկայագրում, ինչպես նաև գազալիցքավորման կայանների շահագործում:

«Տրանսգազ» ՍՊԸ-ն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում բնական գազի փոխադրում և գազի ստորգետնյա պահեստարանների կառավարում:

«Կորպորատիվ տեխնոլոգիական կապի միջոցների և համակարգերի շահագործում և սպասարկում» ՍՊԸ-ն մատուցում է կապի և SS ծառայություններ:

«Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ն մատուցում է բաժանորդների գազասպառման (ներտնային) համակարգերի և սարքավորումների տեխնիկական սպասարկման ծառայություններ:

«Պոստեխնիկա» ՍՊԸ-ն ներմուծում և վաճառում է հակահրդեհային սարքավորումներ և իրականացնում է հրաշիջուցիչների լիցքավորում և վերանորոգում:

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

2 Խմբի գործառնական միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և հարկային խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող ընկերությունների համար:

Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվել են սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրել է անորոշությունը բիզնես միջավայրում: 2023թ. սեպտեմբերին Ադրբեջանի ռազմական ուժերը սկսեցին նոր ռազմական գործողություն, որի հետևանքով Լեռնային Ղարաբաղի բնակչությունը ստիպված էր լքել իր բնակավայրը և տեղափոխվել Հայաստան՝ Ադրբեջանին թողնելով հսկողությունը տարածքի նկատմամբ:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատականից:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում

Պատրաստման հիմունքները. Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

Խումբը հետևողականորեն կիրառել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, եթե այլ բան նշված չէ:

Բացի այդ, 2023թ. հունվարի 1-ից Խումբը կիրառում է «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտումը» (<<ՄՄ 1-ի և ՖՀՄՄ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ): Փոփոխության համաձայն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոխարեն պահանջվում է բացահայտել էական մասերը:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ. Դուստր կազմակերպություններն այն ներդրման օբյեկտներն են (ներառյալ կառուցավորված կազմակերպությունները), որոնք վերահսկվում են Խմբի կողմից, քանի որ Խումբն (i) ունի կարողություն ուղղորդելու ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպության որոշակի գործունեությունը, որը զգալի ներգործություն ունի հատույցների վրա, (ii) կրում է հատույցներ չստանալու ռիսկը կամ ստանում է փոփոխական հատույցներ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպությունում իր մասնակցությունից և (iii) հնարավորություն ունի օգտագործելու ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպության վրա ազդեցություն ունենալու կարողությունը՝ ներդրողների հատույցների գումարի վրա ներգործություն ունենալու համար: Մեկ այլ կազմակերպության նկատմամբ Խմբի իրավասությունների առկայությունը գնահատելիս հաշվի է առնվում իրական իրավունքների առկայությունն ու ազդեցությունը, ներառյալ իրական պոտենցիալ ձայնի իրավունքը: Իրավունքն իրական է համարվում, եթե կրողն ունի այդ իրավունքն իրացնելու գործնական հնարավորություն՝ ներդրման օբյեկտ հանդիսացող կազմակերպության նշանակալի գործունեության կառավարման վերաբերյալ որոշում կայացնելիս: Դուստր կազմակերպության համախմբումը սկսվում է այն ժամանակ, երբ Խումբը ձեռք է բերում վերահսկողություն դուստր կազմակերպության նկատմամբ (ձեռքբերման ամսաթիվ), և դադարում է, երբ Խումբը կորցնում է վերահսկողությունը դուստր կազմակերպության նկատմամբ:

Ներխմբային գործառնությունները, մնացորդները և խմբի ընկերությունների միջև գործառնություններից առաջացող չիրացված օգուտը բացառվում են, չիրացված կորուստները նույնպես բացառվում են, եթե հնարավոր չէ փոխհատուցել ծախսերը: Ընկերությունը և նրա բոլոր դուստր ընկերություններն օգտագործում են մեկ ընդհանուր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, որը համապատասխանում է Խմբի քաղաքականությանը:

Հիմնական միջոցներ. Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման պահուստը, եթե վերջինս պահանջվում է:

Վերանորոգման և պահպանման գծով ընթացիկ ծախսումները ծախսագրվում են այն ժամանակահատվածում, երբ դրանք տեղի են ունենում: Հիմնական միջոցների միավորների խոշոր հիմնամասերի կամ բաղադրիչների փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են, եթե Խումբը վստահ է, որ ակտիվի օգտագործումից ապագա տնտեսական օգուտները կգերազանցեն դրա արդյունավետության նախատեսված նորմատիվները՝ միաժամանակ փոխարինման ենթակա մասերի դուրսգրմամբ: Հիմնանորոգման արժեքն ամորտիզացվում է համապատասխան հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ղեկավարությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է հիմնական միջոցների արժեզրկման հայտանիշ: Եթե որևէ նման հայտանիշ գոյություն ունի, ղեկավարությունը գնահատում է փոխհատուցվող գումարը, որը որոշվում է որպես հետևյալ երկու արժեքներից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը:

Հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը, և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում: Նախորդ տարիներում ակտիվի համար ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ այն գնահատումներում, որոնք կիրառվել են ակտիվի օգտագործման արժեքը կամ իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի ծախսերը որոշելու համար:

Հասույթը հաշվեկշռային արժեքի հետ համեմատելու արդյունքում որոշված՝ օտարումից շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում այլ գործառնական շահույթի կամ ծախսերի բաժնում:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Մաշվածություն. Հողի և անավարտ շինարարության համար մաշվածություն չի հաշվարկվում: Հիմնական միջոցների այլ միավորների մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդի կիրառմամբ՝ բաշխելով դրանց սկզբնական արժեքը մինչև մնացորդային արժեքը՝ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Օգտակար ծառայություն՝ արտահայտված տարիներով

Շենքեր	8-ից 83
Խողովակաշարեր և հորեր	10-ից 83
Այլ հիմնական միջոցներ	5-ից 25

Ակտիվի մնացորդային արժեքն այն գնահատված գումարն է, որը Խումբը ներկա պահին կստանար ակտիվի օտարումից՝ հանած օտարման գնահատված ծախսումները, եթե ակտիվն արդեն լիներ դրա օգտակար ծառայության վերջում ակնկալվող տարիքի և վիճակի: Ակտիվի մնացորդային արժեքը և օգտակար ծառայության ժամկետները վերանայվում և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում (Ծանոթագրություն 7):

Բնական գազի տեխնոլոգիայես անհրաժեշտ մնացորդը դասակարգվում է որպես հիմնական միջոց, և դրա մաշվածությունը հաշվարկվում է խողովակաշարերի և հորերի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. Ամորտիզացման ենթակա ոչ ֆինանսական ակտիվները դիտարկվում են արժեզրկման, երբ իրադարձությունները կամ հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են, որ հաշվեկշռային արժեքը չի կարող լինել փոխհատուցվող: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է այն չափով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը: Փոխհատուցվող գումարն ակտիվի իրական արժեքից՝ հանած օտարման ծախսումների և օգտագործման արժեքներից առավելագույնն է: Արժեզրկման գնահատման նպատակների համար ակտիվները խմբավորվում են նվազագույն մակարդակի, որի համար կան հիմնականում անկախ դրամական ներհոսքեր (դրամաստեղծ միավորներ): Ոչ ֆինանսական ակտիվների նախնական արժեզրկումը վերանայվում է հնարավոր փոփոխման տեսանկյունից՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Գուղվի. Դուստր ընկերությունների ձեռքբերման արդյունքում առաջացող գուղվիլը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և սկզբնական չափում. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնավորման ժամանակ: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, երբ Խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը (եթե այն առևտրային դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ) կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հոդվածի դեպքում, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Նշանակալի ֆինանսավորման բաղադրիչ չպարունակող առևտրային դեբիտորական պարտքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով:

Դասակարգում և հետագա չափում

Ֆինանսական ակտիվներ. Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը, որի դեպքում փոփոխության ազդեցությունը կրող բոլոր ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են բիզնես մոդելի փոփոխությանը հաջորդող առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրը:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, ինչպես ներկայացված է վերը, կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով: Սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշքելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այսպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Ֆինանսական ակտիվներ. Բիզնես մոդելի գնահատում. Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի ստացումը կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- նախորդ ժամանակաշրջաններում ֆինանսական ակտիվների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները:

Ֆինանսական ակտիվների փոխանցումը երրորդ կողմերին այնպիսի գործարքներում, որոնք չեն բավարարում ապահանջման պայմանները, չի դիտարկվում որպես վաճառք այս նպատակի համար, և Խումբը շարունակում է ճանաչել այդ ակտիվները:

Ֆինանսական ակտիվներ. Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ. Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» բաղկացած է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար փոխհատուցումից, ինչպես նաև շահույթի մարժայից:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դեպքում գնահատվում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը կամ ժամկետները,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզրեզի իրավունքի ֆինանսական ակտիվ):

Վաղաժամ մարման պայմանը համապատասխանում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարում հանդիսանալու չափանիշին, եթե վաղավճարման գումարն ըստ էության իրենից ներկայացնում է մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսների չվճարված գումարները, որոնք կարող են ներառել պայմանագրի վաղաժամ դադարեցման համար ողջամիտ փոխհատուցում:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ. Հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ. Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ամորտիզացված արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով: Տոկոսային եկամուտը, փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը և արժեզրկումը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Խումբն ունի հաստատուն տոկոսադրույքներով բանկային վարկեր, որոնց տոկոսադրույքները բանկերը կարող են վերանայել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի (<< ԿԲ) հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում: Խումբը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Խումբը այս վարկերը դիտարկում է որպես լողացող տոկոսադրույքով վարկեր:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Դասակարգում, հետագա չափում, օգուտներ և կորուստներ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Տոկոսային ծախսը և փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Ապաճանաչումից առաջացող ցանկացած օգուտը կամ կորուստը նույնպես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ. Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Խումբը գնահատում է, թե արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են («նշանակալի վերափոխում»), սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այդ դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Խումբն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործվող ուղեցույցին համանման ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հիմք ընդունելով հետևյալ որակական գործոնները.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխությունը,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխությունը,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխությունը, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ներառումը):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վերափոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվող չեն, վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այդ դեպքում, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ՝ շահույթում կամ վնասում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես վերաբանակցված կամ վերափոխված պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեք, որոնք գեղջվում են ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորություններ. Խուժրն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվող են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե վերափոխումը (կամ փոխանակումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապահանջմանը, Խուժրը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման, այսինքն, Խուժրը ճանաչում է վերափոխման (կամ փոխանակման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում վերափոխման (կամ փոխանակման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ հաստատուն տոկոսադրույքների փոփոխությունները բանկերի կողմից ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով բանկերն իրավունք ունեն կատարել նման փոփոխություն և Խուժրը հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով առանց տուգանքի: Տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքը Խուժրը հաշվառում է կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Դա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Խուժրն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խուժրը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբերվող են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների վերափոխումը հաշվառվում է որպես մարում, ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես մարումից օգուտի կամ կորուստի մաս: Եթե փոխանակումը կամ վերափոխումը չի հաշվառվում որպես մարում, ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական ակտիվների ապահանջում. Խուժրն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խուժրը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապահանջում. Խուժրն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են: Խուժրը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, որի դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ՝ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը տվյալ պահին ունի գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են առձեռն դրամական միջոցները, բանկերում պահվող ցպահանջ ավանդները և այլ կարճաժամկետ բարձր իրացվելիություն ունեցող ներդրումները՝ երեք ամիս կամ դրանից պակաս սկզբնական մարման ժամկետով: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով քանի որ (i) պահվում են պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար և այդ պայմանագրային դրամական հոսքերն իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ և (ii) նախարոշված չեն որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ հետագայում հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը հաշվեկշռում ներկայացվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Պաշարներ. Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքով՝ գազի համար և «առաջինը մուտք, առաջինը ելք» սկզբունքով՝ այլ պաշարների համար: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ենթադրվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Կանխավճարներ. Կանխավճարները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանելով արժեքկրկման համար պահուստը: Կանխավճարները դասակարգվում են որպես ոչ ընթացիկ, երբ կանխավճարին վերաբերող ապրանքներն ու ծառայություններն ակնկալվում է ստանալ մեկ տարի հետո կամ երբ կանխավճարը վերաբերում է այնպիսի ակտիվի, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կդասակարգվի որպես ոչ ընթացիկ: Ակտիվներ ձեռք բերելու գծով կանխավճարները փոխանցվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ Խումբը ստանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողություն և հավանական է, որ ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Խումբ: Այլ կանխավճարները ծախսագրվում են շահույթի կամ վնասի կազմում, երբ կանխավճարի հետ կապված ապրանքը կամ ծառայությունը ստացվում է: Եթե կա այնպիսի հայտանիշ, որ կանխավճարին վերաբերող ակտիվները, ապրանքները կամ ծառայությունները չեն ստացվի, ապա կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում և արժեքկրկումից կորուստը ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում:

Կանոնադրական կապիտալ. Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, սեփական կապիտալում ցույց են տրվում որպես ստացված մուտքերից նվազեցում՝ հարկումից հետո:

Շահաբաժիններ. Շահաբաժինները գրանցվում են որպես պարտավորություն և նվազեցվում են սեփական կապիտալից այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք հայտարարագրվել և հաստատվել են: Այն շահաբաժինները, որոնք հայտարարագրվել են հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո և նախքան ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման վավերացումը, ներկայացվում են հետագա իրադարձությունների ծանոթագրությունում:

3 Հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականության ամփոփում (շարունակություն)

Հասույթի ճանաչում. Հասույթը Խմբի բնականոն գործունեության ընթացքում առաջացած եկամուտն է: Հասույթը ճանաչվում է գործարքի գնի չափով: Գործարքի գինն իրենից ներկայացնում է հատուցում, որի համար Խումբն ակնկալում է իրավունք ստանալ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների նկատմամբ վերահսկողությունը հաճախորդին փոխանցելու դիմաց՝ առանց երրորդ կողմերի անունից ստացված գումարների հաշվառման: Հասույթը ճանաչվում է՝ հանած ավելացված արժեքի հարկը:

Խումբը սահմանում է հետևյալ կատարման պարտավորությունները՝ բնական գազի վաճառք, բնական գազի փոխադրում և էլեկտրաէներգիայի վաճառք:

Խումբը ճանաչում է բնական գազի վաճառքից ստացված հասույթը, երբ ապրանքի նկատմամբ հսկողությունը փոխանցվել է, քանի որ, երբ գազը մատակարարվում է հաճախորդին, վերջինս լիիրավ իրավունք ունի տնօրինելու այն, և առկա չեն չկատարված պարտավորություններ, որոնք կարող էին ազդել հաճախորդի կողմից ապրանքի ընդունման վրա: Խումբը բնական գազը վաճառում է պայմանագրերով սահմանված ֆիքսված գնով: Դերիտորական պարտքը ճանաչվում է, երբ ապրանքն առաքվում է հաճախորդին, քանի որ դա այն պահն է, երբ դիտարկումն անվերապահ է, քանի որ նախքան վճարումը պահանջվում է միայն ժամանակի ընթացք:

Խումբը ժամանակի ընթացքում փոխանցում է ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ վերահսկողությունը և, հետևաբար, կատարում է արտադրողականության պարտավորություն, և բնական գազի փոխադրման և էլեկտրաէներգիայի վաճառքի հետ կապված եկամուտները ճանաչում է ժամանակի ընթացքում, քանի որ հաճախորդը միաժամանակ ստանում և օգտագործում է համապատասխան առավելություններ: Հաճախորդներին հաշիվները ներկայացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ համապատասխան օրացուցային ամսում վաճառված էլեկտրաէներգիայի/բնական գազի փաստացի ծավալի հիման վրա: Հասույթը ճանաչվում է այն գումարով, որով Խումբն իրավունք ունի հաշիվ ներկայացնել, քանի որ այդ գումարն ուղղակիորեն համապատասխանում է այսօրվա դրությամբ հաճախորդի համար Խմբի կատարված աշխատանքի արժեքին:

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից Խումբը չունի էական պայմանագրային ակտիվներ: Պայմանագրային պարտավորությունները ճանաչվում են հաճախորդներից ստացված կանխավճարի գծով և հանդիսանում են Խմբի պարտավորությունը՝ հաճախորդին փոխանցել ապրանքները կամ ծառայությունները, որոնց գծով Խումբը ստացել է հատուցում: Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում այն ներկայացված է առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում:

Բոլոր տեսակի եկամուտների գծով պայմանագրերը չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ, քանի որ պայմանագրային կողմերի միջև համաձայնեցված վճարումների պայմանները հաճախորդներին կամ Խմբին չեն ապահովում ֆինանսավորումից ստացված զգալի օգուտով: Խումբը չի ակնկալում պայմանագրերի ստորագրում, որտեղ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների հաճախորդին փոխանցման և վերջինիս կողմից դրանց վճարման միջև ընկած ժամանակահատվածը գերազանցում է մեկ տարին: Որպես հետևանք, Խումբը չի փոփոխում գործարքի գները փողի ժամանակային արժեքի համար:

Բոլոր պարտքային գործիքների գծով տոկոսային եկամուտներն արտացոլվում են հաշվեգրման եղանակով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Նման հաշվարկը տոկոսային եկամուտների և ծախսերի մեջ ներառում է բոլոր միջնորդավճարներն ու վճարումները, որոնք վճարվել և ստացվել են պայմանագրի կողմերից, և արդյունավետ տոկոսադրույքի, գործարքի ծախսերի, ինչպես նաև բոլոր այլ պարգևավճարների կամ գեղջերի անբաժանելի մասն են կազմում:

4 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Խումբը կատարում է գնահատականներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Գնահատականներն ու դատողությունները շարունակական կերպով վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպիսիք են հետագա իրադարձությունների ակնկալիքները, որոնք առկա պայմաններում տրամաբանական են համարվում: Գնահատականներից բացի, ղեկավարությունը կատարում է նաև որոշակի այլ դատողություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման գործընթացում: Դատողությունները, որոնք առավել նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված արժեքների վրա, և գնահատականները, որոնք կարող են հիմք հանդիսանալ հաջորդ ֆինանսական տարվա ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում նշանակալի ճշգրտման համար, հետևյալն են.

4 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում (շարունակություն)

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություններ 9-ում և 27-ում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետը. Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը կատարվում է՝ ելնելով մասնագիտական դատողությունից, հիմք ընդունելով համաձայն ակտիվների համար առկա փորձը: Այս ակտիվների հետ կապված ապագա տնտեսական շահույթը հիմնականում կստացվի դրանց օգտագործումից: Սակայն մի շարք այլ գործոններ, ինչպիսիք են՝ տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, հաճախ հանգեցնում են տվյալ ակտիվների հետ կապված տնտեսական շահույթի նվազմանը: Ղեկավարությունը գնահատում է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության մնացող ժամկետը, հիմք ընդունելով ակտիվների տեխնիկական վիճակը և հաշվի առնելով հաշվարկային ժամանակահատվածը, որի ընթացքում տվյալ ակտիվները Խմբի համար տնտեսական շահույթ կառաջացնեն: Հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոնները. (ա) ակտիվների ակնկալվող օգտագործման ժամկետը, (բ) սարքավորումների ակնկալվող մաշվածությունը, որը կախված է շահագործման բնութագրիչներից և տեխնիկական սպասարկման ծրագրից, և (գ) տեխնիկական կամ առևտրային տեսանկյունից մաշվածությունը, որն առաջանում է շուկայի պայմանների փոփոխություններից: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություններ 3-ում և 7-ում:

Իրական արժեքի չափում

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Խումբը հնարավորության սահմաններում օգտագործում են դիտելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- 1-ին մակարդակ. նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտվող):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության համար դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող):
- 3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության ելակետային տվյալները, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործված ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, իրական արժեքի չափումն որպես մեկ ամբողջություն դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի այն նույն մակարդակում, որտեղ դասակարգվում են ամենացածր մակարդակի տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջ չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև փոխանցումները Խումբը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի է ունեցել փոփոխությունը:

5 Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2023թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(ա) Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասերի և կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (ՀՀՄՍ 1- փոփոխություններ)

2020թ-ին և 2022թ-ին հրապարակված փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանել պարտավորության ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ լինելը որոշելու պահանջները և պահանջում են նոր բացահայտումներ կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորությունների համար: Փոփոխությունները կիրառվում են 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

(բ) Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՍ 7-ի և ՖՀՄՍ 17-ի փոփոխություններ)

Փոփոխություններով պահանջվում են տեղեկատվության նոր բացահայտումներ մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածությունների վերաբերյալ, որոնք օգնում են ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին գնահատել այդ պայմանավորվածությունների ազդեցությունն Ընկերության պարտավորությունների և դրամական հոսքերի և իրացվելիության ռիսկին Ընկերության ենթարկվածության վրա: Փոփոխությունները կիրառվում են 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

(գ) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Վարձակալության գծով պարտավորությունը վանառքի և հետադարձ վարձակալություն գործարքների դեպքում (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)

6 Փոխկապակցված անձանց հետ մնացորդներ և գործարքներ

Կողմերը սովորաբար համարվում են փոխկապակցված, եթե դրանք գտնվում են ընդհանուր վերահսկողության տակ կամ եթե կողմերից մեկն ունի կարողություն վերահսկելու մյուս կողմին կամ կարող է ունենալ նշանակալի ազդեցություն կամ համատեղ վերահսկողություն մեկ այլ կողմի նկատմամբ՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Յուրաքանչյուր հնարավոր փոխկապակցված կողմի հարաբերություն դիտարկելիս ուշադրություն է դարձվում հարաբերության բնույթի, այլ ո՛չ միայն իրավական կառուցվածքի վրա:

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխկապակցված կողմերի հետ մնացորդները հետևյալն են.

	2023թ.		2022թ.	
	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Բաժնետեր	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Բաժնետեր
<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	19,492	1	21,863	3

6 Փոխկապակցված անձանց հետ մնացորդներ և գործարքներ (շարունակություն)

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարիների համար փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները հետևյալն են.

մյն. ՀՀ դրամ	2023թ.		2022թ.	
	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Բաժնետեր	Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ընկերություններ	Բաժնետեր
Գազի գնումներ	161,194	-	195,212	-
Այլ ծառայությունների և նյութերի գնումներ	57	5	100	5
Տոկոսային ծախս	2	-	5	-
Այլ ծախսեր	-	5	-	7

Ղեկավար անձնակազմին հատուցումը ներկայացված է ստորև:

մյն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
<i>Կարճաժամկետ հատուցումներ.</i>		
- Աշխատավարձ	885	975
- Կարճաժամկետ պարգևավճարներ	39	59
Ընդամենը	924	1,034

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ղեկավար անձնակազմին հատուցման հետ կապված կան հաշվեգրված պարտավորություններ 37 մյն. ՀՀ դրամ չափով (2022թ.՝ 38 մյն. ՀՀ դրամ): Կարճաժամկետ պարգևավճարները ենթակա են ամբողջությամբ վճարման 12 ամսվա ընթացքում այն ժամանակահատվածի վերջից սկսած, որի ընթացքում ղեկավարությունը տրամադրել է համապատասխան ծառայությունները:

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.

7 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի շարժերը հետևյալն են.

մլն. ՀՀ դրամ	Հոդ և շենքեր	Խողովա- կաշարեր և հորեր	Այլ հիմնական միջոցներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք					
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2022թ.					
	77,941	215,774	201,917	5,734	501,366
Ավելացումներ	100	248	2,486	20,188	23,022
Օտարումներ	-	(97)	(789)	(98)	(984)
Դուրսար ընկերության ձեռքբերում	-	-	296	139	435
Վերադասակարգումներ	400	3,936	8,720	(13,056)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.					
	78,441	219,861	212,630	12,907	523,839
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.					
	90	1	2,141	13,574	15,806
Օտարումներ	(22)	(244)	(410)	(39)	(715)
Վերադասակարգումներ	1,113	14,998	3,062	(19,173)	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.					
	79,622	234,616	217,423	7,269	538,930
Մաշվածություն					
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2022թ.					
	(9,402)	(115,669)	(69,649)	(263)	(194,983)
Մաշվածություն	(1,485)	(6,199)	(8,134)	(11)	(15,829)
Արժեզրկում	-	(294)	(59)	(23)	(376)
Օտարումներ	-	96	786	42	924
Վերադասակարգումներ	2	-	(3)	1	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.					
	(10,885)	(122,066)	(77,059)	(254)	(210,264)
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2023թ.					
	(1,519)	(6,533)	(10,100)	(18)	(18,170)
Արժեզրկում	(235)	(457)	(123)	(431)	(1,246)
Օտարումներ	13	117	414	21	565
Վերադասակարգումներ	4	12	(16)	-	-
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.					
	(12,622)	(128,927)	(86,884)	(682)	(229,115)
Հաշվեկշռային արժեք					
Առ 1 հունվարի 2022թ.					
	68,539	100,105	132,268	5,471	306,383
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.					
	67,556	97,795	135,571	12,653	313,575
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.					
	67,000	105,689	130,539	6,587	309,815

2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա 18,280 մլն. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 15,829 մլն. ՀՀ դրամ) ընդհանուր մաշվածության ծախսից 17,279 մլն. ՀՀ դրամը (2022թ.՝ 15,200 մլն. ՀՀ դրամը) ներառված է վաճառքի ինքնարժեքում (տես Ծանոթագրություն 17), 378 մլն. ՀՀ դրամը (2022թ.՝ 390 մլն. ՀՀ դրամը)՝ ընդհանուր և վարչական ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 19) և 623 մլն. ՀՀ դրամը (2022թ.՝ 355 մլն. ՀՀ դրամը)՝ այլ գործառնական ծախսերում (տես Ծանոթագրություն 20):

8 Պաշարներ

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Գազ գազապահեստարաններում և խողովակաշարերի համակարգում	8,199	7,778
Պահեստամասեր և այլ նույնիսկ	11,418	13,416
Այլ պաշարներ	495	426
Ընթացիկ տարում պաշարների դուրսգրում	(1,484)	(1,405)
Ընդամենը պաշարներ	18,628	20,215

2023թ-ին վաճառքի ինքնարժեքում ներառված պաշարների ծախսը կազմել է 161,142 մլն. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 192,455 մլն. ՀՀ դրամ), տես Ծանոթագրություն 17:

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր		
- Ձեռնարկություններ	17,991	28,683
- Բնակչություն	18,747	18,963
Այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքեր	6,662	6,593
Օտարերկրյա ակտիվների վերահսկողության վարչության (OFAC) պատժամիջոցներով սառեցված գումարներ*	497	-
Հանած՝ արժեզրկման կորստի գծով պահուստ	(7,118)	(6,991)
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմում	36,779	47,248
Փոխհատուցելի հարկեր	21	15
Կանխավճարներ	251	1,822
Միասնական հաշվի մնացորդ	24	96
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	37,075	49,181

* Օտարերկրյա ակտիվների վերահսկողության վարչության (OFAC) պատժամիջոցներով սառեցված գումարներն իրենցից ներկայացնում են փոխառությունների դիմաց վճարված դրամական միջոցները, որոնք արգելափակվել են թղթակից բանկի կողմից՝ Օտարերկրյա ակտիվների վերահսկողության վարչության կողմից վարկատուների նկատմամբ կիրառվող պատժամիջոցների համաձայն: Խմբի ղեկավարությունը ներկայումս ձեռնարկում է քայլեր դիմելու համար Միացյալ Նահանգների ֆինանսների նախարարությանը դրամական միջոցներն ապարգելափակելու խնդրանքով:

Խումբն ընտրել է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված անցում մեթոդը՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման համար, և օգտագործում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի կազմի մեջ մտնող բոլոր ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային կորուստների համար:

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Պարտքային ռիսկին Խմբի ենթարկվածությունը հիմնականում կախված է յուրաքանչյուր հաճախորդի բնութագրերից: Այնուամենայնիվ, դեկավարությունը դիտարկում է նաև այն գործոնները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ Խմբի հաճախորդների բազայի պարտքային ռիսկի վրա, այդ թվում՝ այն երկրին բնորոշ պարտագանգման ռիսկը, որտեղ իրենց գործունեությունն են իրականացնում հաճախորդները: Խմբի գրեթե բոլոր հաճախորդների համար առաջնային աշխարհագրական շուկան Հայաստանի Հանրապետությունն է:

Խումբն ապրանքներ է վաճառում և ծառայություններ է մատուցում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց: Խմբի հասույթի մոտ 9% (202թ-ին՝ 10%) վերագրելի է մեկ հաճախորդի հետ իրականացվող վաճառքի գործառնություններին:

Խումբը չի պահանջում գրավ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատում հաճախորդների համար

Խումբն օգտագործում է պահուստավորման մատրից բոլոր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ստացվելիք առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելու համար, որը ներառում է մեծ թվով փոքր գումարով մնացորդներ:

Կորստի մակարդակը հաշվարկվում է «roll rate» մեթոդով, որը հիմնված է այն հավանականության վրա, որ դեբիտորական պարտքը կանցնի ժամկետանցությունից մինչև դուրս գրում հաջորդական փուլերով: «Roll rate»-երը հաշվարկվում են առանձին հիմունքով տարբեր սեզոններում պարտքային ռիսկին ենթարկվածության համար՝ հիմք ընդունելով գնված ծառայության տեսակը: Կորուստների դրույքը հիմնված է վերջին երեք տարիների ընթացքում կրած փաստացի պարտքային կորուստների վրա: Խմբային հիմունքով գնահատված դեբիտորական պարտքերի համար կիրառվում է արժեզրկման 100% ավելի քան 365 օր ժամկետանց հաճախորդների համախառն առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով: Պակաս ժամկետով ժամկետանց առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով կիրառվում են արժեզրկման ավելի ցածր դրույքներ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>մյն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	8,690	(15)	(0.2%)	8,675
1 - 30 օր ժամկետանց	731	(16)	(2.2%)	715
31 - 90 օր ժամկետանց	240	(13)	(5.4%)	227
91 - 180 օր ժամկետանց	35	(5)	(14.3%)	30
181 - 365 օր ժամկետանց	158	(122)	(77.2%)	36
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	272	(272)	(100.0%)	-
	10,126	(443)	(4.4%)	9,683

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

<i>մյն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	18,650	(5)	(0.03%)	18,645
1 - 30 օր ժամկետանց	18	-	(0.0%)	18
31 - 90 օր ժամկետանց	13	-	(0.0%)	13
91 - 180 օր ժամկետանց	4	(1)	(25.0%)	3
181 - 365 օր ժամկետանց	17	(13)	(76.5%)	4
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	45	(45)	(100.0%)	-
	18,747	(64)	(0.3%)	18,683

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության և խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

<i>մյն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	9,523	(13)	(0.1%)	9,510
1 - 30 օր ժամկետանց	209	(4)	(1.9%)	205
31 - 90 օր ժամկետանց	66	(4)	(6.1%)	62
91 - 180 օր ժամկետանց	44	(6)	(13.6%)	38
181 - 365 օր ժամկետանց	88	(66)	(75.0%)	22
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	266	(266)	(100.0%)	-
	10,196	(359)	(3.5%)	9,837

<i>մյն. ՀՀ դրամ</i>	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստների մակարդակ	Խմբային հիմունքով գնահատված ֆիզիկական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների
Ոչ ժամկետանց	18,811	(7)	(0.04%)	18,804
1 - 30 օր ժամկետանց	39	(1)	(2.56%)	38
31 - 90 օր ժամկետանց	6	(1)	(16.67%)	5
91 - 180 օր ժամկետանց	4	(1)	(25.0%)	3
181 - 365 օր ժամկետանց	32	(24)	(78.1%)	8
Ավելի քան մեկ տարի ժամկետանց	71	(71)	(100.0%)	-
	18,963	(105)	(0.4%)	18,858

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Իրավաբանական անձանց գծով դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը գերազանցում է 1 մլրդ. ՀՀ դրամը, Խումբը գնահատում է անհատական հիմունքով: Խումբը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք դասում է պարտքային ռիսկի համապատասխան դասին՝ հիմք ընդունելով այն տվյալները, որոնք օգտագործվում են վնասի ռիսկը կանխատեսելու համար (որոնք ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով՝ արտաքին վարկանիշներ, դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումներ և հանախորդների մասին մամուլում առկա տեղեկատվություն) և կիրառելով պարտքի վերաբերյալ փորձագիտական դատողություն: Պարտքային ռիսկի մակարդակները որոշվում են կիրառելով որակական և քանակական գործոնները, որոնք ծառայում են որպես պարտագանցման ռիսկի հայտանիշ և համընկնում են «Moody’s» վարկանիշային գործակալության արտաքին վարկանիշների սահմանումների հետ: Անհատական հիմունքով գնահատվող առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Խումբը գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները հիմք ընդունելով ժամկետանցության կարգավիճակը և վերջին երկու տարիների ընթացքում պարտքային կորուստներ կրելու փաստացի փորձը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, ակնկալվող պարտքային կորուստների և անհատական հիմունքով գնահատված առևտրային դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Չարժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>			
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	8,336	6,191	14,527
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(420)	(6,191)	(6,611)
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների	7,916	-	7,916

Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 8,336 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն: Այդ առևտրային դեբիտորական պարտքերին շնորհիվ է ներքին Ba3 վարկանիշ:

Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 6,191 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց են ավելի քան 365 օր:

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (շարունակություն)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն պարտքային ռիսկին ենթարկվածության, ակնկալվող պարտքային կորուստների և անհատական հիմունքով գնահատված առևտրային դեբիտորական պարտքերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Չարժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքների ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները	18,805	6,275	25,080
Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(252)	(6,275)	(6,527)
Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք՝ առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների	18,553	-	18,553

Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 18,805 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն: Անհատական հիմունքով գնահատված իրավաբանական անձանց 6,275 մլն. ՀՀ դրամ գումարով առևտրային դեբիտորական պարտքերը ժամկետանց են ավելի քան 365 օր:

Ստորև ներկայացված է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի շարժը:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Արժեզրկման պահուստն առ 1 հունվարի	6,991	6,882
Տարվա ընթացքում պահուստի գուտ ավելացում	149	109
Տարվա ընթացքում պահուստի գումարի դիմաց դուրս գրված գումարներ	(22)	-
Արժեզրկման պահուստն առ 31 դեկտեմբերի	7,118	6,991

Խմբի հաճախորդներից ոչ մեկին չի տրվել արտաքին վարկանիշ: Խմբի հաճախորդների մեծամասնությունն ավելի քան 10 տարվա առևտրային հարաբերությունների պատմություն ունի Խմբի հետ, քանի որ հիմնադրման օրվանից Խումբը միակ լիցենզավորված ընկերությունն է, որը մատուցում է գազի բաշխման և գազի մատակարարման ծառայություններ:

10 Ժամկետային ավանդներ

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
«Արդշինբանկ» ՓԲԸ	1,399	1,119
«ԱԿԲԱ Բանկ» ԲԲԸ	224	219
«ԱՄԻՕ Բանկ» ՓԲԸ	100	355
«Արարատբանկ» ԲԲԸ	531	-
«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ	4,023	-
Ընդամենը ժամկետային ավանդներ	6,277	1,693

Ժամկետային ավանդները տեղաբաշխված են Հայաստանի լավագույն տասնյակում ներառված բանկերում և դասակարգված են որպես ընթացիկ և ոչ արժեզրկված (2022թ.՝ Հայաստանի լավագույն տասնյակում, ընթացիկ և ոչ արժեզրկված): Տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում: Իսրի դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մեծ մասը պահվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության Ba3 վարկանիշով հայկական բանկերում, և Խումբը չի ակնկալում, որ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

11 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ցայահանջ բանկային հաշիվներ	18,201	14,251
Դրամական միջոցներ ճանապարհին	890	703
Առձեռն դրամական միջոցներ	33	51
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,124	15,005

Ֆինանսական գործարքները, որոնք չեն պահանջել դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում և բացառված են համախմբված դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունից ներկայացված են Ծանոթագրություն 24-ում:

12 Կանոնադրական կապիտալ

մլն. ՀՀ դրամ	Թողարկված բաժնետոմսերի քանակ (հազարներով)	Մովորական բաժնետոմսեր՝ գուտ գործարքի հետ կապված ծախսերից
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	73,808	370,932
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	73,808	370,932

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սովորական բաժնետոմսերի ընդհանուր հայտարարված քանակը կազմում է 73,807,598 բաժնետոմս (2022թ.՝ 73,807,598 բաժնետոմս), յուրաքանչյուր բաժնետոմսը 5,026.5 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Կանոնադրական կապիտալում ներառված գործարքների ծախսի գումարը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի դրությամբ կազմում է 62 մլն. ՀՀ դրամ: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի դրությամբ բոլոր թողարկված սովորական բաժնետոմսերն ամբողջովին վճարված են:

13 Վարկեր և փոխառություններ

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ոչ ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ	-	5,053
Ոչ ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	-	5,053
Ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ	63	30,775
Ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	63	30,775
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	63	35,828

Խմբի վարկերը և փոխառություններն արտահայտված են հետևյալ արժույթներով.

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ոչ ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ արտահայտված. - ԱՄՆ դոլարով	-	5,053
Ոչ ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	-	5,053
Ընթացիկ		
Վարկեր և փոխառություններ արտահայտված. - ԱՄՆ դոլարով - ՀՀ դրամով	- 63	30,721 54
Ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	63	30,775
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	63	35,828

Վարկերի և փոխառությունների հաշվեկշռային և իրական արժեքները հետևյալն են.

մլն. ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք		Իրական արժեք	
	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.
Վարկեր և փոխառություններ	63	35,828	63	35,828
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	63	35,828	63	35,828

13 Վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

մ/ն. ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2023թ.				31 դեկտեմբերի 2022թ.		
	Արժույթ	Անվանական տոկոսադրույք	Մարման տարի	Իրական արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Գրավով չապահովված բանկային վարկեր	ԱՄՆ դոլար	Libor+4%	2024	-	-	35,421	35,774
Գրավով չապահովված բանկային վարկեր	ՀՀ դրամ	Ոչ տոկոսակիր	2025	63	63	54	54
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ				63	63	35,475	35,475

Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած զուտ պարտքի համեմատում

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացվում է զուտ պարտքի և Խմբի ֆինանսական գործունեության արդյունքում առաջացած պարտավորությունների փոփոխության վերլուծությունը 2023թ. և 2022թ. համար: Սույն պարտավորությունների հոդվածներն արտացոլվում են համախմբված դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում որպես ֆինանսավորում:

մ/ն. ՀՀ դրամ	Պարտավորություններ ֆինանսական գործունեությունից	
	2023թ.	2022թ.
Ֆինանսական գործունեությունից առաջացած զուտ պարտավորություն առ 1 հունվարի	35,828	52,605
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	381	95
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(38,335)	(15,799)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(37,954)	(15,704)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ	(167)	(9,237)
Այլ փոփոխություններ		
Կրեդիտորական պարտքերից վերադասակարգում (Ծանոթագրություն 24)	2,704	7,684
Տոկոսի հաշվեգրում	917	2,788
Վճարված տոկոսներ	(660)	(2,026)
Այլ ոչ դրամային շարժ	(605)	(282)
Զուտ պարտավորություն առ 31 դեկտեմբերի	63	35,828

14 Պետական շնորհներ

Խումբը ձեռք է բերել պետական շնորհներ ավտոմատացված գազաչափման համակարգի կառուցման համար և ճանաչել է դրանք հետաձգված եկամտի կազմում հետևյալ կերպ.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Հետաձգված եկամուտ առ 1 հունվարի	94	132
Հետաձգված եկամտի ամորտիզացիա՝ համապատասխան ակտիվի մաշվածության հետ համադրելու համար	(38)	(38)
Հետաձգված եկամուտ առ 31 դեկտեմբերի	56	94

15 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	21,579	23,170
Այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր	2,145	1,937
Ընդամենը ֆինանսական կրեդիտորական պարտքեր առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի կազմում ամորտիզացված արժեքով	23,724	25,107
Վճարվելիք հարկեր	6,286	7,732
Ստացված կանխավճարներ	1,918	1,911
Աշխատակիցներին հատուցման գծով հաշվեգրված ծախսեր	1,593	1,820
Ընդամենը առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	33,521	36,570

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 19,802 մլն. ՀՀ դրամ առևտրային և այլ ֆինանսական կրեդիտորական պարտքերն արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 21,948 մլն. ՀՀ դրամ), որոնցից 19,491 մլն. ՀՀ դրամ պարտքերը (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 21,853 մլն. ՀՀ դրամ), իրենցից ներկայացնում են բնական գազի գնման գծով առևտրային կրեդիտորական պարտքերը (Ծանոթագրություն 6 և Ծանոթագրություն 24):

16 Հասույթի վերլուծությունն ըստ տեսակի

Ընկերությունը հասույթը հիմնականում ստանում է գազի և էլեկտրաէներգիայի բաշխումից և վաճառքից:

«Մատուցված ծառայություններ» հոդվածը ներառում է հյուրանոցային ծառայություններից, էլեկտրական ցանցին միացման աշխատանքներից, հաճախորդների գազի բաշխման համակարգերի և գազի սարքավորումների տեխնիկական սպասարկումից, ինչպես նաև կրթական և մարզաառողջային ծառայություններից ստացված եկամուտը: Ամբողջ հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում:

Ամբողջ հասույթը հաճախորդների հետ պայմանագրերից է և մանրամասնեցված է հետևյալ կերպ:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Բնական գազի վաճառք	225,858	256,136
Էլեկտրաէներգիայի վաճառք*	18,061	13,381
Մատուցված ծառայություններ	9,940	9,660
Այլ	1,006	1,163
Ընդամենը հասույթ	254,865	280,340

* 2022թ-ից Խումբը տարեկան ստանում է մոտ 32 մլն. ԱՄՆ դոլար հզորության վճար Հրազդանի ՋԷԿ-ի (ՋԷԿ) 5-րդ էներգարկի հետ կապված:

17 Վաճառքի ինքնարժեք

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Գազի գնման ծախս	157,432	187,867
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	18,207	18,401
Մաշվածություն	17,279	15,200
Տեխնոլոգիական կորուստներ (սեփական կարիքներ)	8,569	7,752
Ծառայություններ, նորոգում և սպասարկում	4,021	5,844
Գազից բացի այլ պաշարների ծախս	3,710	4,588
Այլ ծախսեր	1,329	789
Ընդամենը վաճառքի ինքնարժեք	210,547	240,441

18 Այլ գործառնական եկամուտ

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Արտարժույթի փոխարկումից եկամուտ	1,631	3,487
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով պահուստի	533	277
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	336	320
Հիմնական միջոցների օտարումից զուտ օգուտ	160	94
Վարձակալությունից եկամուտ	154	149
Եկամուտ պաշարների արժեքի նվազման գծով պահուստի հակադարձումից	52	85
Եկամուտ շնորհված հիմնական միջոցներից	38	38
Չուտ օգուտ այլ պաշարների վաճառքից	27	18
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից՝ հանած կորուստը	25	444
Հիմնական միջոցների արժեզրկման վերականգնում	18	42
Այլ եկամուտ	182	349
Ընդամենը այլ գործառնական եկամուտ	3,156	5,303

19 Ընդհանուր և վարչական ծախսեր

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	7,264	8,611
Վճարումների հավաքագրման ծախսեր	1,077	1,082
Մաշվածություն	378	390
Ներկայացուցչական և գործուղման ծախսեր	245	191
Շահութահարկից բացի այլ հարկեր	207	171
Նորոգման և սպասարկման ծախսեր	158	187
Կոմունալ ծախսեր	147	139
Վառելիքի ծախսեր	121	144
Պաշարների գծով ծախսեր, բացառությամբ գազի	110	69
Հեռահաղորդակցման ծախսեր	81	69
Մասնագիտական ծառայությունների ծախսեր	74	66
Բանկային ծախսեր	20	39
Իրացման ծախսեր	6	13
Այլ ընդհանուր և վարչական ծախսեր	1,137	1,179
Ընդամենը ընդհանուր և վարչական ծախսեր	11,025	12,350

20 Այլ գործառնական ծախսեր

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Հիմնական միջոցների արժեզրկում	1,193	376
Արտարժույթի փոխարկման գծով ծախսեր	813	1,236
Չուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից այլ մնացորդների գծով	787	-
Ֆինանսական ակտիվների և պայմանագրի գծով ակտիվների արժեզրկում (Ծանոթագրություն 9)	677	398
Մաշվածություն	623	355
Վնարումներ ՀԾԿՀ-ին	403	345
Սոցիալական ենթակառուցվածքի պահպանման ծախսեր	400	48
Պաշարների արժեքի նվազման գծով պահուստ	206	761
Տույժեր և տուգանքներ	16	5
Չուտ վնաս հիմնական միջոցների օտարումից	1	1
Այլ ծախսեր	1,204	1,047
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	6,323	4,572

21 Ֆինանսական եկամուտ

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Տոկոսային եկամուտ դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից	596	687
Տոկոսային եկամուտ ժամկետային ավանդներից	249	97
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից վարկերի և փոխառությունների գծով	167	9,212
Տոկոսային եկամուտ տրամադրված փոխառություններից	160	-
Ֆինանսական ակտիվների գեղչի ծախսագրում	74	303
Այլ տոկոսային եկամուտ	-	447
Ընդամենը ֆինանսական եկամուտ	1,246	10,746

22 Ֆինանսական ծախսեր

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով	940	2,799
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	940	2,799

23 Ծահութահարկ

(ա) Ծահութահարկի գծով ծախսի բաղադրիչները

Ծահութահարկի գծով ծախսը ներառում է հետևյալը.

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ընթացիկ հարկ	1,027	120
Հետաձգված հարկ	5,408	5,227
Ծահութահարկի գծով ծախս	6,435	5,347

(բ) Ծահույթի կամ վնասի՝ բազմապատկած կիրառելի հարկադրույքով և շահութահարկի գծով փոխհատուցման համադրում

Իսմբի 2023թ. եկամտի նկատմամբ կիրառելի շահութահարկի դրույքը 18% (2022թ-ին՝ 18%): Հարկերի գծով ակնկալվող և իրական ծախսի միջև ճշգրտումը ներկայացված է ստորև:

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Ծահույթ մինչև հարկումը	30,432	36,227
Տեսականորեն հաշվարկված հարկի (ծախս)/փոխհատուցում օրենսդրությամբ սահմանված 18% դրույքաչափով (2022թ-ին՝ 18%)	(5,478)	(6,527)
Հարկային առումով չնվազեցվող կամ չհարկվող գործարքների ազդեցությունը.		
- Չհարկվող եկամուտ	466	3,002
- Չնվազեցվող ծախսեր	(801)	(1,822)
Պակաս/(ավել) ներկայացված նախորդ տարիներում	(43)	-
Նախորդ տարվա հիմնական միջոցների հարկման բազայի ուղղում	(579)	-
Տարվա շահութահարկի գծով ծախս	(6,435)	(5,347)

(գ) Նախորդ տարիներից փոխադրված հարկային վնաս

Նախորդ տարիներից փոխադրված հարկային վնասի մարման ժամկետներն են.

մլն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Կուտակված հարկային վնասի մարման ժամկետները լրանում են հետևյալ ամսաթվերին.		
- 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին	-	389
- 2026թ. դեկտեմբերի 31-ին	-	60
Ընդամենը նախորդ տարիներից փոխադրված հարկային վնաս	-	449

23 Ծահույթահարկ (շարունակություն)

(դ) Հետաձգված հարկերի վերլուծությունն ըստ ժամանակավոր տարբերության տեսակի

ՖՀՄՍ-ի և Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության միջև եղած տարբերություններն առաջացնում են ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով որոշվող դրանց գումարների միջև: Այդ ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը մանրամասնորեն ներկայացված է ստորև և գրանցված է 18% (2022թ.՝ 18%) դրույքաչափով:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	1 հունվարի 2023թ.	(Ծախսագրվում է)/ կրեդիտագրվում է շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2023թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնասի հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	(4,952)	(5,112)	(10,064)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	19	(47)	(28)
Պաշարներ	239	29	268
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	12	3	15
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,723	19	1,742
Վարկեր և փոխառություններ	62	(62)	-
Պետական շնորհներ	1	8	9
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(18)	48	30
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(325)	155	(170)
Նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնաս	449	(449)	-
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(2,790)	(5,408)	(8,198)
Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվ	441	(43)	398
Ճանաչված հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,231)	(5,365)	(8,596)

Խմբի ընթացիկ կառուցվածքի համատեքստում խմբի տարբեր ընկերությունների հարկային վնասները և ընթացիկ հարկային ակտիվները չեն կարող չեզոքացվել խմբի այլ ընկերությունների ընթացիկ հարկային պարտավորությունների և հարկվող շահույթների դիմաց, և համապատասխանաբար հարկերը կարող են հաշվեգրվել նույնիսկ, եթե առկա է համախմբված հարկային վնաս: Հետևաբար, հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեզոքացվում են միայն այն դեպքում, երբ վերաբերում են միևնույն հարկվող կազմակերպությանը:

23 Ծահույթահարկ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերություններում շարժի հարկային հետևանքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	1 հունվարի 2022թ.	(Ծախսագրվում է)/ կրեդիտագրվում է շահույթին կամ վնասին	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Ժամանակավոր տարբերությունների և նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնասի հարկային հետևանքը			
Հիմնական միջոցներ	40	(4,992)	(4,952)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	19	19
Պաշարներ	214	25	239
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	10	2	12
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,784	(61)	1,723
Վարկեր և փոխառություններ	(77)	139	62
Պետական շնորհներ	(7)	8	1
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	(18)	(18)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(215)	(110)	(325)
Նախորդ ժամանակաշրջաններից փոխադրված հարկային վնաս	689	(240)	449
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	2,438	(5,228)	(2,790)
Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվ	2,438	(1,997)	441
Ճանաչված հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	(3,231)	(3,231)

24 Նշանակալի անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն

Ֆինանսական գործարքները, որոնք չեն պահանջել կանխիկ միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործում և բացառվել են համախմբված դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվությունից, հետևյալն են.

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	2023թ.	2022թ.
Անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն		
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից՝ գազի գծով կրեդիտորական պարտքի վերակազմավորման ձևով	2,704	7,684
Անկանխիկ ֆինանսական գործունեություն	2,704	7,684

2019թ. ապրիլի 1-ից, եթե կապակցված կողմի հետ բնական գազի առքուվաճառքի պայմանագրի պարտքը չի վճարվել սահմանված մարման ժամկետից հետո 35 օրվա ընթացքում, ապա այն վերակազմավորվել է որպես փոխառություն՝ տարեկան 5.04% տոկոսադրույքով

25 Գայմանական դեպքեր և պարտավորություններ

Իրավական գործընթացներ. Ժամանակ առ ժամանակ սովորական գործունեության ընթացքում Խմբի դեմ կարող են ներկայացվել հայցեր: Ելնելով իր գնահատականներից՝ դեկավարությունը կարծում է, որ պահանջների գծով ոչ մի էական վնաս չի կարող կրել, որը կզերազանցի սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում նախատեսված պահուստները:

Հարկային պայմանական դեպքեր. Հայաստանի Հանրապետության հարկային և մաքսային օրենսդրությունը, որն, ըստ էության, գործում է կամ ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, ենթակա է տարբեր մեկնաբանությունների՝ Խմբի գործունեության և գործարքների նկատմամբ դրանք կիրառելիս: Հետևաբար, դեկավարության հարկային դիրքորոշումը և այդ դիրքորոշումը հիմնավորող պաշտոնական թղթակցությունը կարող են վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից: Հայաստանի Հանրապետության հարկային վարչարարությունն աստիճանաբար խստանում է, ներառյալ այն փաստը, որ առկա է այն հարկային գործարքների ստուգման առավել բարձր հավանականություն, որոնք չունեն հստակ գործարար նպատակ կամ կապված են հարկային օրենսդրությանը չհամապատասխանող կողմերի հետ: Ֆիսկալ ժամանակաշրջանը հարկերի մասով բաց է մնում հարկային մարմինների կողմից ստուգման՝ ստուգումն անցկացնելու տարվան նախորդող երեք օրացուցային տարիների համար: Որոշակի հանգամանքների դեպքում ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակահատվածներ:

Կապիտալ ծախսումների պարտավորություններ. 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի կապիտալ ծախսումներ պայմանագրային պարտավորություններ հիմնական միջոցների գծով (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ բացակայում էին):

Գործառնական վարձակալման պայմանագրեր. Այն դեպքում, երբ Խումբը հանդիսանում է վարձակալ, գործում է մեկ ամիս առաջ ծանուցմամբ պայմանագիրը չեղյալ համարելու պայմանը: Ղեկավարությունն էական չի համարում ապագա վարձակալական վճարների այն մասնաբաժնի ընդհանուր գումարը, որը չի կարող չեղյալ համարվել:

Շրջակա միջավայրի պահպանություն. Հայաստանի Հանրապետությունում շրջակա միջավայրի պահպանության կանոնակարգման համակարգը զարգանում է, և պետական մարմինների դիրքորոշումն այդ համակարգը ներդնելու հարցում շարունակաբար փոփոխվում է: Խումբը պարբերաբար գնահատում է իր պարտավորությունները շրջակա միջավայրի պահպանության կանոնակարգման համաձայն: Երբ պարտավորությունները որոշվում են, դրանք անմիջապես ճանաչվում են: Հնարավոր պարտավորությունները, որոնք կարող են ծագել գործող կանոնակարգերի, քաղաքացիական իրավական համակարգի կամ օրենսդրության փոփոխման հետևանքով, չեն կարող գնահատվել, սակայն կարող են էական լինել: Գործող օրենսդրության ընթացիկ կիրառման պայմաններում դեկավարությունը կարծում է, որ չկան շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելու հետևանքով առաջացած նշանակալի պարտավորություններ:

26 Գուտար ընկերության ձեռքբերում

2022թ. հունիսի 1-ին Խումբը ձեռք է բերել հսկողություն «Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ի նկատմամբ՝ գնելով ընկերության փայերի 100%-ը 4,653 մլն. ՀՀ դրամ հատուցման դիմաց:

«Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ի ձեռք բերված փայերի իրական արժեքը գնահատվել է 4,653 մլն. ՀՀ դրամ անկախ գնահատողի՝ «ԷքսԷլՓի Փարթներս»-ի կողմից՝ հիմնվելով «Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ի գեղջված դրամական հոսքերի վրա:

«Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ն իրականացնում է կենցաղային գազի սպառման սարքերի տեխնիկական սպասարկման և վերանորոգման աշխատանքներ Հայաստանի ողջ տարածքում: Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս գործարքը հաշվառվում է որպես բիզնեսի միավորում: «Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս» ՍՊԸ-ի նկատմամբ հսկողության ձեռքբերումը Խմբին հնարավորություն կտա ամրապնդել իր դիրքը շուկայում՝ գազի մատակարարման և վաճառքի ոլորտում:

Այս ձեռքբերմամբ Խումբը ձեռք բերեց նաև «Դոմտեխնիկա» ՍՊԸ-ի նկատմամբ հսկողությունը, որի 100% մասնակիցն է հանդիսանում «Էյ-Ի-Ջի Սերվիս» ՍՊԸ-ն:

26 Դուստր ընկերության ձեռքբերում (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են ԽՄԲԻ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված՝ ձեռք բերված դուստր ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների նախնական իրական արժեքները ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ:

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	Բիզնեսի միավորման արդյունքում ճանաչված նախնական գումարներ
Հիմնական միջոցներ	435
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	12
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	32
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	106
Պաշարներ	115
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	406
Կանխավճար շահութահարկի գծով	56
Տրամադրված փոխառություններ	40
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	57
Ժամկետային ավանդներ	256
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(347)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(100)
Վճարվելիք շահութահարկ	(37)
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(38)
Ընդամենը ձեռքբերված որոշելի գուտ ակտիվներ	993

Ձեռք բերված էական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները չափելու համար օգտագործվել են գնահատման հետևյալ մեթոդները.

Ձեռք բերված ակտիվներ	Գնահատման մեթոդ
Հիմնական միջոցներ և այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	Ձեռքով գրամական հոսքերի մեթոդ. Հիմնական միջոցների և այլ ոչ ընթացիկ ակտիվների իրական արժեքը որոշվել է անկախ գնահատողի՝ «ԷքսԷլՓի Փարթներս»-ի կողմից ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ:
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, տրամադրված փոխառություններ, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	Ծուկայական համեմատական մեթոդ. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի, տրամադրված փոխառությունների, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներին ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ:

Գուդվիլ

Ձեռքբերման արդյունքում ճանաչվել է գուդվիլ հետևյալ կերպ.

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	
Փոխանցված հատուցման իրական արժեք	4,653
Որոշելի գուտ ակտիվներ իրական արժեք	993
Գուդվիլ	3,660

27 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Խմբում ռիսկերի կառավարման գործառնություն իրականացվում է ֆինանսական, գործառնական և իրավական ռիսկերի նկատմամբ: Ֆինանսական ռիսկը կազմված է շուկայական ռիսկից (ներառյալ՝ արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկը), պարտքային ռիսկից և իրացվելիության ռիսկից: Ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գործառնություն առաջնային նպատակն է ռիսկերի սահմանաչափ սահմանելը և այնուհետև ռիսկերի ազդեցությունն այդ սահմանաչափում պահելը: Գործառնական և իրավական ռիսկերի կառավարման գործառնությունները նպատակ ունեն ապահովել ներքին քաղաքականության և ընթացակարգերի պատշաճ իրականացումը՝ գործառնական և իրավական ռիսկերը նվազագույնի հասցնելու համար:

Պարտքային ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, որն այն ռիսկն է, երբ ֆինանսական գործիքի մի կողմը ֆինանսական վնաս է պատճառում մյուս կողմին՝ պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով: Պարտքային ռիսկն առաջանում է Խմբի կողմից վարկավորման պայմաններով վաճառք իրականացնելու և մյուս կողմերի հետ ֆինանսական ակտիվներ առաջացնող այլ գործարքներ իրականացնելու արդյունքում: Խմբի առավելագույն պարտքային ռիսկն ըստ ակտիվների դասակարգման արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝ համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Խումբը կառավարում է իր պարտքային ռիսկի մակարդակը՝ սահմանաչափեր կիրառելով մեկ կոնտրագենտի կամ կոնտրագենտների խմբի գծով ստանձնած ռիսկերի ծավալի համար: Պարտքային ռիսկի սահմանափակումները պարբերաբար հաստատվում են ղեկավարության կողմից: Այդ ռիսկերն անընդհատ վերահսկվում են և ենթակա են տարեկան կամ առավել հաճախակի վերանայման:

Խմբի ղեկավարությունը դիտարկում է չվճարված առևտրային դեբիտորական պարտքերի վերլուծությունն ըստ ժամկետայնության և միջոցներ է ձեռնարկում ժամկետանց մնացորդների մասով: Հետևաբար, ղեկավարությունը տեղին է համարում տրամադրել վարկային ռիսկի ժամկետայնության վերաբերյալ և այլ տեղեկատվություն, ինչպես բացահայտված է Ծանոթագրություն 9-ում:

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում. Խումբը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի կենտրոնացման ազդեցությանը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ուներ չորս կոնտրագենտ (2022թ.՝ վեց կոնտրագենտ) 1,000 մլն. ՀՀ դրամից ավել ընդհանուր դեբիտորական պարտքերի մնացորդներով: Այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 12,251 մլն. ՀՀ դրամ (2022թ.՝ 24,145 մլն. ՀՀ դրամ) կամ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի համախառն գումարի 28%-ը (2022թ.՝ առևտրային և այլ ֆինանսական դեբիտորական պարտքերի համախառն գումարի 43%-ը):

Ծուկայական ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկերի: Ծուկայական ռիսկերն առաջանում են. (ա) արտարժույթի, (բ) տոկոսային ակտիվների և պարտավորությունների և (գ) արժեթղթերի բաց դիրքերից, որոնք բոլորն էլ ենթարկվում են ընդհանուր և առանձնահատուկ շուկայական շարժերի: Բեկավարությունը սահմանում է ռիսկի այն մակարդակը, որը կարող է ընդունվել, ինչն էլ վերահսկվում է օրական կտրվածքով: Այնուհանդերձ, այս մոտեցման կիրառումը չի կանխում այս սահմանաչափերից դուրս վնասների առաջացումն այն դեպքերում, երբ տեղի են ունենում ավելի նշանակալի շուկայական շարժեր:

Ստորև ներկայացված շուկայական ռիսկերի նկատմամբ զգայունությունը որոշվել է հիմք ընդունելով մեկ գործոնի փոփոխությունը՝ անփոփոխ պահելով մնացած այլ գործոնները: Գործնականում այս իրավիճակի տեղի ունենալը հավանական չէ, և մի շարք գործոններում փոփոխությունները կարող են փոխկապակցված լինել, օրինակ՝ տոկոսադրույքի և արտարժույթի դրույքաչափի փոփոխությունները:

27 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Արժույթային ռիսկ. Արժույթային ռիսկի գծով ղեկավարությունը սահմանում է սահմանաչափեր ռիսկերի նկատմամբ խոցելիության մակարդակի համար՝ ըստ արժույթի և ընդհանուր առմամբ: Դիրքերը վերահսկվում են ամսական կտրվածքով: Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ Խմբի՝ արժույթի փոխարկման հետ կապված ռիսկին ենթարկվածությունը:

մյն. ՀՀ դրամ	Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.			Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.		
	Գրամական ֆինանսական ակտիվներ	Գրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք	Գրամական ֆինանսական ակտիվներ	Գրամական ֆինանսական պարտավորություններ	Չուտ հաշվեկշռային դիրք
ԱՄՆ դոլար	336	(19,812)	(19,476)	4,244	(57,722)	(53,478)
Եվրո	73	-	73	71	(254)	(183)
Ռուսական ռուբլի	15	(10)	5	23	(14)	9
Ընդամենը	424	(19,822)	(19,398)	4,338	(57,990)	(53,652)

Վերը ներկայացված վերլուծությունը ներառում է միայն դրամական ակտիվները և պարտավորությունները: Ոչ դրամական ակտիվները չեն դիտարկվում որպես որևէ էական արժույթային ռիսկ առաջացնող:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է շահույթի կամ վնասի զգայունությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կիրառվող փոխարժեքի հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթի հետ հարաբերակցությամբ, բոլոր այլ փոփոխականները հաստատուն պահելով:

մյն. ՀՀ դրամ	2023թ.	2022թ.
Մինչև հարկումը շահույթի կամ վնասի վրա ազդեցությունը		
ԱՄՆ դոլարի ամրապնդում 10%-ով (2022թ.՝ ամրապնդում 10%-ով)	(1,948)	(5,348)
ԱՄՆ դոլարի անկում 10%-ով (2022թ.՝ անկում 10%-ով)	1,948	5,348
Եվրոյի ամրապնդում 10%-ով (2022թ.՝ ամրապնդում 10%-ով)	7	(18)
Եվրոյի անկում 10%-ով (2022թ.՝ անկում 10%-ով)	(7)	18

Ենթարկվածությունը հաշվարկվել է Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթից բացի այլ արժույթով արտահայտված դրամական մնացորդների համար:

27 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Տոկոսադրույքի ռիսկ. Խումբը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքի վրա ազդող ռիսկին, որն առաջանում է շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների հետևանքով: Ստորև ներկայացված աղյուսակն ամփոփում է Խմբի ենթարկվածության աստիճանը տոկոսադրույքի ռիսկին: Աղյուսակը ներկայացնում է Խմբի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներով արտահայտված գումարային չափերը, որոնք դասակարգված են՝ ելնելով այն հանգամանքից, թե որն է ավելի վաղ՝ պայմանագրային տոկոսադրույքի վերասահմանումը, թե մարման ժամկետը:

վյն. ՀՀ դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2023թ.					
Տոկոսային ֆինանսական ակտիվներ	17,518	500	870	4,907	23,795
Տոկոսային ֆինանսական պարտավորություններ	(19,492)	-	-	-	(19,492)
Չուտ տոկոսի զգայունության տարբերություն 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,974)	500	870	4,907	4,303
31 դեկտեմբերի 2022թ.					
Տոկոսային ֆինանսական ակտիվներ	12,977	673	265	755	14,670
Տոկոսային ֆինանսական պարտավորություններ	(21,863)	(15,255)	(14,956)	(5,617)	(57,691)
Չուտ տոկոսի զգայունության տարբերություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(8,886)	(14,582)	(14,691)	(4,862)	(43,021)

Խումբը չունի տոկոսադրույքի ռիսկերի կառավարման համար ընդունած պաշտոնական քաղաքականություն և ընթացակարգեր, քանի որ ղեկավարությունը համարում է, որ այս ռիսկն էական չէ Խմբի գործունեության համար:

Խումբը վերահսկում է տոկոսադրույքներն իր ֆինանսական գործիքների համար: Խմբի բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով կիրառվում են հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Ստորև բերված աղյուսակում ամփոփվում են արդյունավետ տոկոսադրույքները համապատասխան հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ հիմնված հիմնական ղեկավար անձնակազմի կողմից դիտարկված հաշվետվությունների վրա:

Տարեկան %	2023թ.			2022թ.		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո
Ակտիվներ						
Ժամկետային ավանդներ	6.0-10.0	4.05	-	6 – 9.25	2.45	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1.0 – 5.0	-	-	1.0 – 5.0	-	-
Պարտավորություններ						
Վարկեր և փոխառություններ	-	5.04 – 9.5	-	-	5.04 – 8.3	-

Վերը ներկայացված աղյուսակում «-» նշանը նշանակում է, որ Խումբը չունի համապատասխան արժույթով ակտիվներ կամ պարտավորություններ:

27 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Դրամական միջոցների զգայնության վերլուծություն փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքների համար

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունը 100 բազիսային կետով կավելացնէր (կնվազեցնէր) շահույթը կամ վնասը մինչև հարկումը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես արտարժույթի փոխարժեքները, կմնան անփոփոխ:

մյն. ՀՀ դրամ	Շահույթ կամ վնաս		Սեփական կապիտալ	
	100 բլ ան	100 բլ նվազում	100 բլ ան	100 բլ նվազում
2023թ.				
Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ	-	-	-	-
Դրամական հոսքերի զգայնություն	-	-	-	-
2022թ.				
Փոփոխական տոկոսադրույքով գործիքներ	(358)	358	(294)	294
Դրամական հոսքերի զգայնություն	(358)	358	(294)	294

Տոկոսադրույքի մակարդակի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարումը համարվել է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության վերահսկմամբ:

Այլ գնային ռիսկ. Խումբը ենթարկված չէ բաժնեմասային գնի ռիսկի:

Իրացվելիության ռիսկ. Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, երբ կազմակերպությունը դժվարանում է ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունների կատարման ժամանակ: Խումբն օրական կտրվածքով առնչվում է դրամական միջոցների պահանջի խնդրին:

Իրացվելիության ռիսկը կառավարվում է Խմբի ֆինանսական բաժնի կողմից: Դեկավարությունն ամսական կտրվածքով վերահսկում է Խմբի դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումները:

Ֆինանսական բաժինը վերահսկում է Խմբի դիրքն ամսական կտրվածքով, ինչպես նաև նոր հնարավոր վարկերի և փոխառությունների ձեռքբերման ընթացքում իրականացվող գնահատման ժամանակ և հաշվետվություն է պատրաստում և ներկայացնում Խմբի ֆինանսական տնօրենին, որը վերջնական պատասխանատվություն է կրում իրացվելիության պահանջվող մակարդակը պահպանելու համար:

Խումբն աշխատում է պահպանել կայուն ֆինանսավորման հիմք, որն առաջնայնորեն բաղկացած է բանկերին վճարվելիք գումարներից և պարտքային արժեթղթերից: Խումբը ֆինանսական միջոցների ներդրումներ է կատարում իրացվելի ակտիվների դիվերսիֆիկացված փաթեթում, որպեսզի արագորեն և անմիջականորեն բավարարել չնախատեսված իրացվելիության պահանջները: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի իրացվելիության փաթեթը բաղկացած է ժամկետային ավանդներից (Ծանոթագրություն 10) և դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից (Ծանոթագրություն 11): Ըստ դեկավարության գնահատման՝ իրացվելի պորտֆելը կարող է իրացվել կանխիկով մեկ օրվա ընթացքում՝ չնախատեսված իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար:

Իրացվելիության դիրքը վերահսկվում է, և Ընկերության ֆինանսական բաժինը պարբերաբար իրականացնում է իրացվելիության սթրես-թեստ՝ օգտագործելով ինչպես բնականոն, այնպես էլ առավել խիստ շուկայական պայմաններ ներառող սցենարներ:

27 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ցույց են տալիս պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ իրենց պայմանագրային մնացորդային ժամկետայնությամբ: Ժամկետայնության աղյուսակում բացահայտված գումարները պայմանագրային չգեղջված դրամական միջոցների հոսքեր են, ներառյալ ապագա տոկոսային վճարները և համախառն փոխատվական պարտավորությունները: Այդ չգեղջված դրամական միջոցների հոսքերը տարբերվում են համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ ներառված գումարից, քանի որ համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության գումարը հիմնված է գեղջված դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	-	63	-	63
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	88	-	-	88
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	23,724	-	-	-	23,724
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարները	23,724	88	63	-	23,875

Ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն է.

<i>մլն. ՀՀ դրամ</i>	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
Պարտավորություններ					
Վարկեր և փոխառություններ	-	15,255	14,956	5,617	35,828
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	100	-	-	100
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	25,107	-	-	-	25,107
Ընդամենը ապագա վճարներ, ներառյալ ապագա մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարները	25,107	15,355	14,956	5,617	61,035

28 Կապիտալի կառավարում

Կապիտալի կառավարման ժամանակ Խմբի նպատակներն են. պահպանել Խմբի կարողությունը՝ շարունակելու իր գործունեությունն անընդհատության սկզբունքով՝ ապահովելով հատուցում բաժնետերերին և օգուտներ շահառուների այլ խմբերին և հաստատել կապիտալի օպտիմալ կառուցվածք՝ նվազեցնելով կապիտալի արժեքը: Կապիտալի կառուցվածքը հաստատելու և ճշգրտելու համար Խումբը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների չափերը, բաժնետերերին վերադարձվող կապիտալը, ինչպես նաև թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ նվազեցնելով պարտքը: Խումբը դիտարկում է կառավարման ներքո գտնվող ընդհանուր կապիտալը՝ որպես սեփական կապիտալ, ինչպես այն ցույց է տրված համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կողմից կառավարվող կապիտալի չափը 353,609 մլն. ՀՀ դրամ է (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 329,818 մլն. ՀՀ դրամ):

29 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ. Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք ակնկալվում են ստացվել նույն վարկային ռիսկ և մնացորդային մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքներն ընթացիկ տոկոսադրույքով զեղչելիս: Չեղչման համար օգտագործվող տոկոսադրույքները կախված են կոնտրազենտի վարկային ռիսկից:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ. Պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվել է օգտագործելով գնահատման մեթոդներ: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը գնահատվում է ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերով՝ զեղչելով նույն վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքով: Ցպահանջ կամ ծանուցման ժամանակաշրջանից հետո մարվող պարտավորությունների («պահանջի դեպքում մարման ենթակա պարտավորություններ») իրական արժեքը գնահատվում է որպես պահանջի դեպքում մարման ենթակա գումար՝ զեղչված սկսած պարտավորությունը մարելու հնարավոր պահանջի ներկայացման առաջին ամսաթվից: Գործածված զեղչված տոկոսադրույքները տատանվում են տարեկան 5%-ից մինչև տարեկան 11%-ը՝ կախված պարտավորության տևողությունից և արժույթից:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

30 Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների

Չափման նպատակների համար ՖՀՄՍ 9-ը «Ֆինանսական գործիքներ» դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները հետևյալ կատեգորիաների. (ա) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) ամորտիզացված արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ, (գ) ամորտիզացված արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ և (դ) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ունեն երկու ենթակատեգորիա (i) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով պարտադիր չափվող ակտիվներ և (ii) ակտիվներ, որոնք սահմանվել են որպես այդպիսիք սկզբնական ճանաչման ժամանակ կամ հետագայում: Բացի այդ, ֆինանսական վարձակալության գծով դերիտորական պարտքերը ներկայացնում են առանձին կատեգորիա:

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ներկայացումը վերոգրյալ չափման կատեգորիաներով՝ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.:

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	Ամորտիզացված արժեքով չափվող 2023թ.
Ակտիվներ	
Առևտրային և այլ դերիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 9)	36,779
- Առևտրային և այլ դերիտորական պարտքեր, գուտ	
Ժամկետային ավանդներ (Ծանոթագրություն 10)	
- Երեք ամսից ավել սկզբնական մարման ժամկետով ավանդներ	6,277
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 11)	
- Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	18,201
- Դրամական միջոցներ ճանապարհին	890
- Առձեռն դրամական միջոցներ	33
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	62,180

30 Ֆինանսական գործիքների ներկայացում ըստ չափման կատեգորիաների (շարունակություն)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ներկայացումը վերոգրյալ չափման կատեգորիաներով՝ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.:

<i>վն. ՀՀ դրամ</i>	Ամորտիզացված արժեքով չափվող 2022թ.
Ակտիվներ	
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր (Ծանոթագրություն 9)	
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր, գուտ	47,248
Ժամկետային ավանդներ (Ծանոթագրություն 10)	
- Երեք ամսից ավել սկզբնական մարման ժամկետով ավանդներ	1,693
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (Ծանոթագրություն 11)	
- Ցպահանջ բանկային մնացորդներ	14,251
- Դրամական միջոցներ ճանապարհին	703
- Առձեռն դրամական միջոցներ	51
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	63,946

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

31 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2024թ. հունվարի 17-ին, բաժնետերերի 2023թ. նոյեմբերի 10-ի որոշման համաձայն, Ընկերության կանոնադրական կապիտալը նվազել է՝ կազմելով 315,158,000 հազ. ՀՀ դրամ՝ սովորական բաժնետոմսերի անվանական արժեքի նվազման հետևանքով: